

František Roman Dragoun - akademický malíř

* 21. října 1916 Písek

† 2. července 2005 Písek

Malíř, překladatel, učitel, básník

Dětství F.R. Dragouna:

K výtvarnému umění inklinoval již od dětství. Nadání zdědil po svém otci, profesoru písecké rolnické školy, který byl dobrý kreslíř a muzikant. Na pokusném statku, který patřil rolnické škole, měl možnost kreslit krávy a pozorovat práce na poli. Otec vyučoval mj. i chov koní, takže měl příležitost nahlížet do učebnic, poznávat anatomii koně. V píseckém Zemském hřebčinci, kam otec vodíval své žáky, poznával na vlastní oči krásu a eleganci těchto ušlechtilých zvířat. Od jedenácti let jezdil s ředitelem rolnické školy Otakarem Teklým, který by žákem malíře – krajináře Aloise Kalvody, malovat do plenéru. Jeho oblíbená místa byla kolem Drhově, zvláště pak zámek, kde dědeček F. R. Dragouna býval důchodním (vrchností pověřený úředník, který se stará o výběr důchodů a daní) u knížete Lobkovic.

S maminkou denně zpívali národní písně, které pro něj byly vždy zdrojem hluboké inspirace.

Tyto rané zážitky z dětství zřejmě daly základ celoživotní lásce k rodnému kraji a jeho lidu.

Studium v na gymnáziu v Písku:

V době studií na píseckém gymnáziu zde vyučoval malbu vynikající krajinář profesor Josef Velenovský, žák Františka Ženíška a Vlaho Bukovače. Odsud si odnesl i svoji další životní lásku – mytologii a historii, a to zvláště antiku, kterou se nechával inspirovat na mnoha svých pozdějších obrazech.

Akademie výtvarných umění v Praze:

Na Akademii výtvarných umění v Praze byl přijat v roce 1937 do ateliéru k profesoru Josefu Loukotovi. Profesor J. J. Loukota byl vynikající kreslíř. Dragoun si pana profesora oblíbil, dokonce se stal jeho asistentem, vybíral mu modely a vyřizoval kvitance (stvrzenky).

Hned v prvním roce na Akademii měl F.R. Dragoun svůj ateliér na Vinohradech, sousedící s ateliérem malíře Antonína Häuslera, spolupracovníka Mikoláše Alše (1852-1913). V jeho ateliéru se to hemžilo halapartnami a brněním a říkával: „Pamatujte si, že staří Římané měli pravdu: Ars longa, vita brevis – Využijte svého mládí k tomu, abyste se skutečně naučil malovat“. Dragoun si vzal jeho radu k srdci a využíval svého mládí.

Druhým Dragounovým sousedem byl malíř Láďa Ehrlich, krajinář a neobyčejně společenský člověk. V jeho ateliéru se scházela poslední troska pražské bohémy. Zde např. poznal Černou Káču, někdejší slavný model prof. M. Švabinského, v té době ovšem už jako stařenu.

Ehrlich ho s sebou brával do společnosti a jemu vděčí za to, že v mnohých pražských rodinách visí jeho portréty.

Po dvou letech studia na Akademii ho přijal do své školy prof. Max Švabinský, který vedl grafickou školu a speciální ateliér pro figurální malbu, kterou převzal po Vojtěchu Hynaisovi. V ateliéru panovalo velmi seriózní prostředí. Pan prof. Švabinský korigoval studenty pouze jednou týdně, ale kdo chtěl a nechal si poradit, toho pan profesor Švabinský naučil „staromajstrovsky“ malovat. Pokud některý ze studentů inklinoval víc k moderně, nebránil mu se slovy „toho musíme nechat...“ a připomínal francouzské vzory.

Válečná a poválečná léta:

Když byly za protektorátu zavřeny vysoké školy, byla tím postižena i Akademie a hrozilo nebezpečí, že studenti budou totálně nasazeni do Říše. Tehdy studenty zachránila Odborová organizace českých výtvarných umělců tím, že je přijala za řádné členy.

Během války se F.R. Dragoun věnoval převážně portrétování a započal práce na rozsáhlém cyklu podobizen našich významných osobností z kulturního života. Vznikly tak portréty operního zpěváka Karla Kalaše, koncertního mistra Jana Buchteleho, entomologa Prof. Dr. Jana Obenbergera a mnoha dalších.

Svá studia na Akademii výtvarných umění v Praze dokončil až po skončení druhé světové války pod vedením profesora Vratislava Nechleby, portrétisty evropského formátu.

Po druhé světové válce žil Dragoun v Praze. Byl vnímán jako významný reprezentant pražské „bohémy“. Z té doby pochází mnoho slavných Dragounových portrétů – jakási poválečná galerie umělecké Prahy.

V životě měl Dragoun kolik atelierů, v Praze, v Brně a v Písku. Jinak portrétoval v privátech a na všech svých cestách. Jeho portréty se našli v České Skalici, Trutnově, Českých Budějovicích a mnohde jinde.

Cestování:

Po únoru 1948 odešel z Prahy do rodného Písku. Odtud pořádal toulky po Čechách, ale i na Moravu, odkud pocházela Dragounova žena a kde našel mnoho přátel. Jedním z nejvýznamnějších byl básník a překladatel Otto František Babler.

Na cestách poznával nové lidi a kraje plnil skicáky venkovskou architekturou, věžemi starých měst, staletými stromy, skalami, lesními strážemi, tuláky, stařeny, děvčata, děti...

Dragounovým heslem bylo: "Kde je malíř, tam je i jeho ateliér", a tak na svých cestách plnil skicáky kresbami venkovských stavení, staletých stromů či lesních zákoutí, studoval nejrůznější typy lidských tváří, které zachycoval v rychlých skicách. S oblibou kreslil portréty svých spolucestujících v autobusu či ve vlaku.

Od roku 1966 jezdil do světových galerií. Pravidelně navštěvoval vídeňské Kunsthistorisches Museum a Belveder galerie, pařížský Louvre, mnichovskou Pinakothek, Reiksmuseum v Amsterdamu, Halsovo museum v Haarlemu, Zwinger v Drážďanech, muzea ve Vatikánu, galerie ve Florencii, v Neapoli, v Berlíně, atp. Ve světových galeriích sbíral poučení a kopíroval staré mistry.

Ocenění:

Akademický malíř František Roman Dragoun je autorem rozsáhlého výtvarného díla, na jeho uměleckém kontě je zaznamenána tisícovka obrazů-olejomaleb a na desetitisíce kreseb.

Za svou tvorbu a celoživotní dílo obdržel Mezinárodní cenu Masarykovy univerzity, cenu Univerzity veterinární v Brně, cenu Masarykovy akademie umění v Praze a Řád svatého Lazara Jeruzalémského.

Rodina:

F.R. Dragoun byl hluboce věřící v Boha a Ježíše Krista. Právě víra byla jeho hnací silou.

Byl jedinkrát ženatý, jeho žena pocházela z Brna, kde měli v roce 1949 také svatbu.

Syn Roman Dragoun, významný český hudebník, skladatel a muzikant, zhudebnil několik otcových básní.

Syn Jiří Dragoun, pracoval ve zdravotnictví. Zemřel v roce 2013 ve svých 50ti letech.

Výběr z díla akademického malíře F.R. Dragouna

Portréty českých osobností:

Kardinál Josef Beran - katolický duchovní a teolog, 33. arcibiskup pražský a primas český

Kardinál Miloslav Vlk - katolický duchovní a teolog, 35. arcibiskup pražský a primas český

Otakar Ševčík - houslista a významný houslový pedagog

Otakar Jeremiáš - hudební skladatel a dirigent

Prof. Karel Vítězslav Absolon - moravský krasový badatel a jedna z velkých postav evropské archeologie první poloviny 20. století

Mikoláš Aleš - malíř, kreslíř, dekoratér a ilustrátor

Karel Kalaš - operní pěvec, sólista opery Národního divadla v Praze.

Jan Buchtele – koncertní mistr

Univ. Prof. Dr. J. Obenberger - entomolog, muzejní pracovník, profesor entomologie na Karlově univerzitě v Praze

Jan Václav Rosůlek (pseudonym Vladimír Drnák) - Český poštovní úředník, básník, prozaik a dramatik

Eduard Haken- český operní pěvec, člen opery Národního divadla v Praze

Michal Pavlíček - hudební skladatel, kytarista, zpěvák, textař a producent

Bára Štěpánová - herečka

Velké kompozice:

Průřez historií města Písku k sedmistému výročí města – 17 kreseb na molinu (druh plátna)

Mír, velký olej pro Alšovu školu

Lékaři z Písecké nemocnice, veliký karton

Velké tempery pro písecké školy, např. ZŠ Husova, ZŠ M. J. Husa, ZŠ Komenského, pro hudební školu v Písku

Cyklus větších kreseb z Měsíce nad řekou, portrét Otakara Ševčíka a Otakara Jeremiáše, zakladatele školy

Písecké muzeum vlastnilo cyklus kreseb z prehistorie, inspirovaný archeologem Bedřichem Dubským.

Strakonické muzeum vlastnilo několik lunet v oddělení pravěku

Portréty řady příslušníků české šlechty žijící v Rakousku

Velké rodinné portréty

Církevní zakázky:

Velký oltářní obraz pro kapli v budějovickém semináři – Předání moci proměňování - který byl umístěn na biskupství, vedle portrétu Českobudějovického biskupa Josefa Hloucha.

Na několika kostelích na Šumavě byly v kapličkách jeho nástěnné malby i obrazy svatých.

V Brně dostal zadanou velkou práci pro katedrálu na Petrově, vyzdobit figurálně strop. Byly to tři motivy: Rozeslání apoštolů, čeští světci a patroni a Musica sarsa. Celková kompozice čítala sto figur. V době, kdy začal dělat kartony jednotlivých třímetrových postav, přišla měna a zakázka byla zrušena. Tehdy byl ochuzen o velikou příležitost uplatnit své nejvlastnější náměty.

Ocenění:

Mezinárodní cena Masarykovy univerzity

Cena Univerzity veterinární v Brně (spojené s provedením portrétů 27 rektorů)

Cena Masarykovy akademie umění v Praze

Řád svatého Lazara Jeruzalémského